

Copyright @ Tiberiu Tudor

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TUDOR, TIBERIU

Tratatul cu Ucraina : istoria unei trădări naționale /
Tiberiu Tudor. - București : Prestige, 2019
ISBN 978-606-9651-05-6

94

ISBN: 978-606-9651-05-6

Notă: Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate
în această lucrare îi revine exclusiv autorului.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

Tiberiu Tudor

– TRATATUL CU UCRAINA –

**ISTORIA UNEI
TRĂDĂRI NAȚIONALE**

PRESTIGE

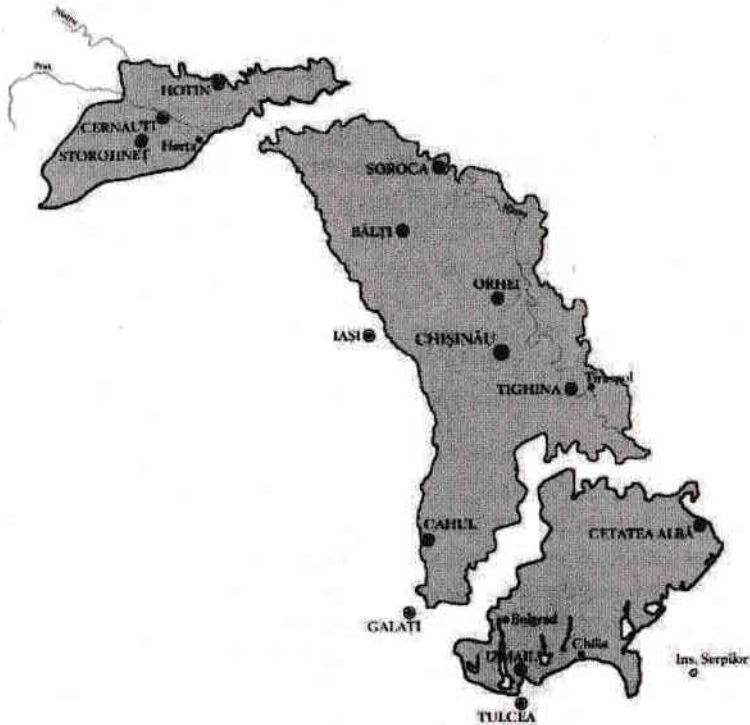
București – 2019

CUPRINS

Notă asupra ediției.	5
Drapelul în bernă.	7
„Sacrificiul istoric” și comunicatul M.A.E.	12
La început au fost studenții	19
Tratatul cu Ucraina în Aula Magna.	33
Declarația-apel a unui grup al intelectualității universitare și de cercetare românești	52
Tratatul cu Ucraina în contextul politic zonal	59
Nu! Nu! Categoric Nu!.	71
Tehnici de manipulare	83
Parafarea.	100
Cenzura de catifea	111
Scurtă istorie a Teritoriilor ocupate	121
Muntele și Marea	153
Ofensivă. Defensivă. Capitulare	160
Wishful thinking	183
Ultima șansă	211
Ratificarea în Senat	241
Epilog	273
Postfață	275
Repere istorice referitoare la Teritoriile Ocupate	277
Bibliografie	281

Respect pentru banjenii și țării
**„Oricât de mulți oameni răi s-ar găsi în această Țară
 nu se găsește nici unul care ar cuteza să pună numele său
 sub o învoială prin care am fi lipsiți de o parte din vatra
 strămoșilor noștri.”**

Eminescu

DRAPELUL ÎN BERNĂ

La 7 iulie 1997, cu 65 de voturi pentru, 50 contra, 3 abțineri, într-o atmosferă de totală confuzie, Senatul României ratifică *Tratatul cu Ucraina*. Ireparabilul s-a produs. Din 1997, Republica Ucraina – stat apărut în 1991 – dispune de un act prin care actuala graniță de sud-vest îi este recunoscută de statul român.

Dacă nu aș fi asistat la ședința Senatului, nu aș fi scris această carte. Nu aș fi înțeles esențialul. E ca și cum aș fi parcurs Calvarul fără să văd Răstignirea.

La 18:45 senatorii apăseau butoanele de vot. Discuțiile asupra tratatului începuseră în jurul orei 18. În 45 de minute, efectele celei mai grave erori de politică externă a României de după război capătă putere de lege. Bucăți din marmura trupului țării se desprind, ducând cu ele zidurile Cetății Albe și ale Hotinului, ținutul Herța, sanctuarul de cultură al Cernăuților... Oamenii aceștia nu înțeleg ce fac? Peste câteva zile, unul dintre senatori îi va spune lui George Muntean: „Parcă ne-a luat Dumnezeu mințile!”

Pe podiumul sălii Omnia, în centru – masa președinției Senatului, Petre Roman la microfon; în dreapta – cea a reprezentanților Ministerului de Externe, cu Adrian Severin; în stânga – reprezentanții Comisiei pentru politică externă a Senatului, vicepreședintele Comisiei, Valentin Gabrielescu; președintele Comisiei de politică externă, Teodor Meleșcanu, lipsește. Primul ia cuvântul Adrian Severin, prezentând argumentele Guvernului în favoarea tratatului: integrarea europeană, monitorizarea respectării drepturilor românilor din Ucraina, „noua arhitectură europeană”, euroregiunile... Valentin Gabrielescu își încheie scurta expunere de motive, ambiguă, vlăguită, neconvingătoare, într-un mod care îndeamnă cel puțin la reflecție: „Am hotărât – nu fără durere – să recomandăm Senatului ratificarea tratatului”. Petre Roman

informează Senatul că „în sală se află, alături de noi, ambasadorul Ucrainei la București”. Alături de cine?!

Pe treptele podiumului urcă, pe rând, la pupitrul cu microfon, reprezentanții diverselor grupuri parlamentare, pentru a prezenta expunerile de motive și opțiunile de vot ale partidelor. Nimic relevant. Discursuri terne, lipsite de patos, asemenea unor rapoarte pe marginea unui eveniment banal. Unul dintre cele mai importante momente ale istoriei parlamentare post-decembriste a românilor se consumă într-o platitudine totală.

Poziția PNȚCD-ului a fost prezentată de către Matei Boilă. Am recunoscut ideea de bază a textului redactat de către Iftene Pop, cu mai bine de o săptămână în urmă, pentru Camera Deputaților. Arguția pe care Iftene Pop o construisese mai întâi pentru liniștirea propriei conștiințe și o oferise, apoi, țărăniștilor pentru justificarea publică a votului lor în favoarea ratificării se baza pe ideea că deasupra dreptului scris există un drept absolut, imprescriptibil, în virtutea căruia, odată și odată, ne vom revendica teritoriile pe care – expertul în drept internațional nu putea să nu recunoască – astăzi le cedăm din punct de vedere juridic. Într-o discuție cu Iftene Pop, construcția căpăta o ardență prin care putea fi susținută, mai ales alunecând pe terenul filozofiei dreptului; ca simplă declarație politică și în rostirea străină, neparticipativă, a lui Matei Boilă, ea se stinge în cenușa sofismului.

Textul PRM-ului – o opoziție violentă la ratificare – a fost citit de către Ion Cărciumaru. Un dezastru. Agramat, rupând cuvintele, pe alocuri aproape silabisit; nu puteai să urmărești ideea, nu puteai să-ți dai seama dacă are coerență. Sala contrapuncta discursul cu izbucniri de ilaritate. Am început să simt umilința, care nu m-a mai părăsit în seara aceea și care s-a transformat treptat într-un sentiment de adâncă înfrângere. Umilința pentru că ideea națională era terfelită în halul acesta în Senatul României. Pentru că Markó Béla putea să se destindă într-un răs copios și pentru că stânga sălii îi ținea isonul, în loc să se chircească în ea de rușine. Ar fi fost nevoie de un discurs care să aducă deasupra capetelor duhul lui Ștefan, împietrindu-i pe toți în nelegiuirea lor. Atunci am înțeles cât de important este să trimitem în Senatul Țării

oameni capabili de un asemenea discurs în momente de cumpănă. Din fericire, ordinea ieșirii partidelor la tribună a făcut ca PUNR-ul să-i succedă PRM-ului. Echilibrul a fost întrucâtva restabilit. Senatorul de Mureș, conferențiarul Vasile Dobrescu, a citit un text asemănător celui pe care îl prezentase profesorul Tabără la Cameră: incriminant pentru politica externă care a dus la forma semnată a tratatului, dar sobru și echilibrat. Roman și Severin au urmărit discursul fără să-și întoarcă fața de la vorbitor, vizibil conștienți de gravitatea faptului pe care îl comiteau.

În rest, mi-a rămas vag în memorie numai silueta uscățivă și ușor gârbovită a lui Mircea Ionescu-Quintus urcând treptele și îndreptându-se spre microfon, cu pas nesigur. PNL-ul a spus *da* ratificării.

Imediat, Petre Roman a solicitat votul. În partea stângă, a Puterii, senatorul Mihail Grama cere cuvântul. Petre Roman i-l refuză. Vociferări în sală, în ambele părți. Și – din nou Petre Roman: „Supun la vot titlul tratatului”. Vociferări. „Vă rog să votați!” Nu-mi dau seama dacă a pronunțat titlul tratatului, pe care, desigur, cu toții îl cunoșteam. „Vă rog să votați!” Tabloul de vot electronic marchează rezultatul. Totul – fulgerător. Și Petre Roman continuă, păstrând ritmul și crescând avantajul derutei: „Votăm textul tratatului”. „Pe articole!” – se aude din sală. Dumitrașcu sau Ciurtin, din dreapta, nu-mi dau seama care dintre ei. Ambii sunt în picioare, lângă microfoane. Nu e vacarm, e numai confuzie. Petre Roman: „Am mai votat și altă dată global”. Dumitrașcu: „E un tratat prea important ca să...” Petre Roman: „Vă rog să votați! Vă rog să votați!” Dumitrașcu ezită, cu o privire și o gestică derutate. „Vot nominal!”, se aude o voce din sală. „În timpul votului nu se face procedura!” răspunde, instantaneu, Petre Roman. „Vă rog să votați! Vă rog să vă exprimați votul!”

Tabloul de vot se umple:

Da: 65

Nu: 50

Abțineri: 3

Este incredibil. Tot votul a fost manipulat în câteva minute. Desigur, faptul că la Senat votul este electronic a fost un mare avantaj al lui Roman. Derutați, oamenii au apăsas instinctiv pe

Libris.ro
Răspuns pentru oameni și cărți

buton, în reacție de urgență. „Parcă ne-a luat Dumnezeu mințile!”
Peste câteva zile, unul dintre senatorii Puterii, om dur pe vremuri, dar înmuiat sub povara anilor, mi-a spus: „Nu se putea face nimic. S-au întâlnit cu Constantinescu și au hotărât să-l treacă neapărat. În plus, în sală era și ambasadorul Ucrainei”. Iată, pe scurt, efectul celor cinci luni de intoxicare mass-media pro-tratat (pro-NATO, ProTV). Și aceasta nu la nivelul omului de pe stradă, ci la nivelul celor de al căror vot depinde soarta țării. Jocurile erau făcute. S-a trecut la punctul următor al ordinii de zi. A început mișcarea; ziariștii și unii senatori ieșeau în foaier.

Manipularea arogantă și precisă – fără îndoială bine gândită dinainte – a votului, de către Petre Roman, ar fi trebuit să provoace, în mod normal, un scandal în sală și, ulterior, în presă. N-aș putea spune că în sală ar fi fost o stare de tensiune, nici măcar de consternare. Tensiunea și revolta care începuseră să se cristalizeze au fost înăbușite rapid prin trecerea la vot, lăsând loc unei confuzii resemnate. Poate mă înșel; nu știu ce era în sufletele oamenilor. În sufletul meu știu: era apăsarea umilinței, peste care se năștea un sentiment de vinovăție și revoltă. Simțeam umilirea întregului neam românesc și vinovăția noastră față de el. Eminescu nu a fost aici, Pârvan nu a fost aici, Ștefan nu a fost aici. Noi, generația noastră – parte a neamului aflată în lumină – am fost aici și nu am fost în stare de nimic. Și aceasta pentru că cei mai buni, cei mai dreپți dintre noi au refuzat și refuză în continuare implicarea politică. Butonul de vot și decizia sunt, într-o bună măsură, în mâna oportuniștilor.

Că reacția presei la ceea ce s-a întâmplat în sala Senatului a fost nulă – nu m-a mirat. Cei care ar fi sesizat manipularea și care, eventual, și-ar fi asumat riscul de a relata situația nu erau acolo. Acum îmi dau seama că era normal ca marii ziariști să nu fi fost prezenți. Ordinea de zi nu fusese comunicată dinainte, nu era cunoscută la sfârșitul săptămânii trecute. Ea a fost comunicată și supusă la vot luni după-amiază, la începutul ședinței; o altă manevră din lungul șir de manipulări care a dus la validarea tratatului. Ziariștii prezenți erau, fără excepție, niște copii. Ieșind în foaier, i-am văzut pe toți îmbulziți, cu microfoanele întinse, în jurul

ambasadorului Ucrainei, Alexandr Cealii. Reflectoarele aprinse, camerele de luat vederi filmau, ambasadorul jubila. Victoria Ucrainei asupra României s-a produs. Toate luminile mass-mediei române – pe ambasadorul Ucrainei. Senatul României, în sală, își continua lucrările curente în obscuritate. Trăiau oare unii senatori amploarea înfrângerii? Trecând prin ușa batantă în foaier, am avut de adăugat sentimentelor mele șocul trecerii de la obscuritatea înfrângerii noastre la lumina orbitoare a succesului lor.

Secretarul de stat Dumitru Cîaușu, negociatorul nostru principal în tratativele cu Ucraina, ieșise în urma mea și m-a abordat în foaier: „Nu trebuie să priviți aceste lucruri ca pe o înfrângere personală”. Probabil chipul meu exprima totul. „Le simt ca pe o înfrângere a noastră, a tuturor.” Exact în acest moment, ambasadorul Ucrainei a venit spre el, radios, i-a întins mâna, felicitându-l, și a trecut mai departe. Cîaușu i-a zâmbit crispat, stingherit de această felicitare. Iată! – i-am spus. „Da, aceasta o simt și eu ca și dumneavoastră!” – mi-a răspuns întunecat. Ne-am despărțit. Am schimbat câteva cuvinte cu senatorul Dobrescu. Apoi am coborât scările fostului Comitet Central.

Până la mașină și în drum spre casă nu am văzut nimic în jur. Nu știu cum era vremea. Dar imaginea interioară pe care am avut-o despre seara aceea, chiar atunci, era extrem de puternică și nu mă va părăsi niciodată: o seară cenușie, înnorată; casele aveau arborat drapelul în bernă. Voalurile drapelurilor erau cenușii, ușor transparente.

„SACRIFICIUL ISTORIC” ȘI COMUNICATUL M.A.E.

În februarie-martie, jaloanele drumului care avea să ducă la deznoământul din 7 iulie 1997 erau deja vizibile.

La scurtă vreme după instalarea la putere a actualei coaliții guvernamentale, acțiunile ei antinaționale și antidemocratice au început să se facă simțite. Percepția mea în această privință a fost și este lipsită de orice echivoc și, pentru a întări acest lucru, voi spune că acum, după șapte luni de guvernare, coerența acestor acțiuni este complet relevantă.

Nefericita sintagmă a „sacrificiului istoric” fusese rostită la sfârșitul lui ianuarie, la reuniunea de la Davos. Faptul era de o excepțională gravitate: conștient de amploarea istorică a sacrificiului de care vorbea, **președintele Constantinescu își permitea să avanseze disponibilitatea României de a ceda de jure Ucrainei Teritoriile Ocupate, fără să aibă absolut nici un mandat în acest sens, fără să consulte Parlamentul sau poporul român, fără să-și pună problema că un asemenea sacrificiu privește întregul neam românesc**, din această perspectivă „sacrificiul istoric” fiind un sacrilegiu. Într-un stat de drept familiarizat cu exercițiul democratic al puterii, președintele ar fi fost chemat în țară și ar fi fost declanșată procedura de suspendare. Obişnuiți cu dictatura prezidențială și nu cu un veritabil regim parlamentar, românii nu sesizează gravitatea faptului. Presa inventariază sintagma printre gafele prezidențiale. E adevărat, biciul cuvintelor lui Anton Uncu sfichiuieste în aer: „...sacrificiul istoric pe care președintele țării este gata să-l facă în numele nostru...”, dar nu plesnește la obiect: Cu ce drept?!

Înainte de începerii runde de negocieri româno-ucrainene din februarie, ministrul ucrainean de externe, Ghennadi Udovenko,

citată de agenția Reuters, afirmă: „**Vrem ca acordul să conțină o recunoaștere necondiționată a frontierelor terestre, precum și un angajament de a nu ridica pretenții teritoriale, acum sau în viitor**”. Într-un interviu acordat postului privat de radio Nova Mova, din Ucraina, președintele Constantinescu declară: „**suntem dispuși să recunoaștem granițele actuale. această recunoaștere a realității va forma, într-adevăr, baza tratatului**”, menționând de asemenea că „**Insula Șerpilor este teritoriu ucrainean**”. Este exprimarea lipsită de orice echivoc a conținutului „sacrificiului istoric”.

Aceste afirmații au fost făcute – în februarie 1997, la scurtă vreme după luarea puterii – fără consultarea Parlamentului și a poporului român, ceea ce constituie un grav cap de acuzare împotriva președintelui Constantinescu.

Dacă încălcările procedurilor democratice în cadrul Convenției Democratice erau o problemă internă a acesteia și delimitarea față de ele putea fi făcută prin neaderare, prin demisie, prin „autosuspendare”, escaladarea – odată cu venirea la putere a Convenției – a acestor încălcări, la nivelul structurilor statale, elimină varianta delimitării prin neparticipare. Delimitarea nu mai poate fi făcută decât prin dezavuare și acuză.

Pe măsură ce eșecul – absolut previzibil – la summitul de la Madrid nu mai putea fi ascuns, presiunea pentru încheierea cu orice preț a tratatului se intensifică. De fapt, la 7 iulie întreaga țară putea înțelege că „sacrificiul istoric” nu reprezenta un mijloc, ci un scop în sine! El era, la acea dată, un sacrificiu inutil.

Există vreun mod mai bun de a șterge urma gravei erori prezidențiale decât de a implica în ea structurile executive și legislative ale statului, de a le sili să își asume această eroare?

Primul implicat este Ministerul Afacerilor Externe. La 7 martie apare stupefiantul *comunicat al M.A.E.*:

„Ministerul Afacerilor Externe nu va ceda în privința intereselor legitime ale României. În acest context, subliniem încă o dată că securitatea României e legată de independența, stabilitatea și integritatea teritorială a Ucrainei, pe care nu e

suficient doar să le recunoaștem, ci chiar să le susținem prin toate mijloacele politice și juridice care ne stau la îndemână.”

Si s-au ținut de cuvânt. Atât Cîaușu, cât și Severin au primit, după îndeplinirea misiunii, felicitările omologilor lor ucraineni. Primul, simțind umilirea; al doilea, cu inconștientă încântare.

Nimeni, la data respectivă, nu a pus în discuție în Parlamentul României gravitatea acestor afirmații. În schimb, țara se trezise; intelectualitatea este indignată, tineretul se mișcă: „**Într-un comunicat transmis redacțiilor, Ministerul Afacerilor Externe atrage atenția tuturor cetățenilor României, precum și românilor din afara țării, că agitația negativă care se face în jurul Tratatului cu Ucraina – tratat al cărui text final încă nu a fost convenit – nu este expresia forțelor patriotice, ci acțiunea unor cercuri străine de interesele țării**”. Studenții lipiseră afișe de protest pe zidurile Universității.

La București, Mircea Druc convoacă **Biroul Executiv al Partidului Reîntregirii**, care declară:

„**Campania lansată de către președintele țării și de către ministrul de externe, vizând pregătirea opiniei publice românești pentru semnarea Tratatului cu Ucraina, devine din ce în ce mai insistentă. Acei care, în campania electorală, promiteau să militeze pentru reîntregirea țării, astăzi promovează ideea perfidă a unei preținse necesități a «sacrificiului istoric». Românii sunt chemați să accepte legiferarea de către România însăși a jafului teritorial comis asupra ei în iunie 1940.**

1. În problema Reîntregirii, România are de partea sa o forță invincibilă – dreptul. Renunțarea la această forță ar fi o crimă împotriva națiunii.

2. Drepturile incontestabile ale României nu pot face obiectul tranzacțiilor. Ele sunt imprescriptibile, inalienabile, intangibile.

3. Semnarea unui tratat care nu va conține o clauză expresă de condamnare a pactului Molotov – Ribbentrop va fi nu doar un sacrificiu, ci și o abjecție morală, căci va însemna

acceptarea de bunăvoie a actului de banditism internațional comis asupra României.

6. **Imposibilitatea de a restabili dreptatea acum este doar o neputință demnă de milă. Renunțarea însă, definitivă și de bunăvoie, la posibilitatea de a redobândi dreptatea în viitor ar fi o abominabilă crimă împotriva națiunii.**

9. **Refuzul Ucrainei de a recunoaște drepturile noastre trebuie să aibă ca răspuns logic, firesc și demn, refuzul României de a semna Tratatul cu Ucraina. Așa procedează Japonia, în relațiile ei cu Rusia. Așa procedează orice stat care ține la demnitatea sa.**

10. **Actualele frontiere cu Ucraina nu există sub aspect juridic, de aceea în textul preconizatului tratat ele nu pot fi denumite decât «linii provizorie de demarcație».**

Constatăm că și noii guvernanți văd necesitatea de intrare în structurile euro-atlantice doar ca pe o schimbare a unei forme de vasalitate cu alta. Actuala Putere este provizorie și nu are mandat pentru înstrăinarea definitivă a teritoriilor românești amintite, în schimbul unei iluzii.

Partidul Reîntregirii cheamă toate forțele naționale autentice să-și coordoneze eforturile pentru evitarea unei catastrofe naționale, care ar duce la dezmembrarea în continuare a României.”

Comunicatul Uniunii Românilor Bucovineni, din 9 februarie, semnat de către Lorin Fortuna, este mai dur:

„**Uniunea Românilor Bucovineni își exprimă indignarea în legătură cu recentele poziții oficiale exprimate de către președintele României, dl. Emil Constantinescu și de către ministrul afacerilor externe, dl. Adrian Severin, cu prilejul reuniunii de la Davos și al vizitelor care au urmat în unele țări europene. Cele două personalități sus-menționate s-au arătat interesate de integritatea frontierelor actualului stat ucrainean în defavoarea**

intereselor României... **Uniunea Românilor Bucovineni face cunoscut că va acuza de trădare a intereselor fundamentale românești și va considera drept trădători ai națiunii române pe toți cei care vor contribui la adoptarea unui astfel de act rușinos și iresponsabil, precum și că va acționa pentru denunțarea unilaterală a acestuia în viitor.**"

Lorin Fortuna, Mircea Druc și alții ca ei, de care România nu duce lipsă, ar fi trebuit să se afle în Senatul țării în funesta zi de 7 iulie 1997! Nu Petre Roman, nu Adrian Severin!

Încă din vara lui 1996, cu ocazia *Simpozionului dedicat unor aspecte esențiale ale existenței și spiritualității românești*, Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina a difuzat *Declarația de la Putna* în privința preconizatului tratat cu Ucraina. Document amplu, care prezintă diversele aspecte istorice și juridice ale problemei Teritoriilor Ocupate, **Declarația de la Putna** avea, în primăvara lui 1997, 25 de puncte, redactate în tonul moderat, de o deosebită civilitate, dar ferm, al istoricului literar George Muntean:

„1. Nici o palmă de pământ românesc n-a aparținut vreodată, în mod liber consimțit, Ucrainei.

.....
20. *Accelerarea procesului de integrare a României în noile structuri mondiale și euroatlantice, ce se configurează, prin sacrificarea unei părți din teritoriul patriei, este inacceptabilă, fiind vorba de două probleme separate, cu parteneri diferiți. Ucraina trebuie să renunțe demn la povara imperialistă care o dezonorează și să caute intens căi de lichidare a ei.*

... Spiritualizarea frontierelor, către care se tinde în lume, nu poate preceda normalizarea acestora.

21. *...Până la revenirea în granițele normale ale României a tuturor teritoriilor naționale ocupate de Ucraina – din nordul Maramureșului până la Insula Șerpilor – se impune urgent liberalizarea navigației românești pe brațul Chilia, demilitarizarea Insulei Șerpilor și exploatarea în comun a platoului continental din jurul ei care, de drept, ne aparține.*

22. *Elaborarea tratatului dintre România și Ucraina constituie un prilej nimerit pentru abordarea și rezolvarea acestor complexe probleme. Pentru că o eroare istorică de asemenea proporții, ajunsă în contemporaneitatea imediată, se înlătură rațional, nu se camuflează și nu se agită propagandistic, mai cu seamă într-un climat ce tinde către democrație și respectarea drepturilor fundamentale ale oamenilor și națiunilor.*

23. *Graba în a elabora și semna, cu orice preț, acest tratat, pe care nu o înțelegem, mai cu seamă că este motivată prin diverse promisiuni de alt ordin și nu prin garanții ferme, este în cel mai înalt grad contraproductivă, pentru că **teritoriul patriei nu poate fi negociat, în veci, de nimeni.***

24. *Este necesar ca atât forurile oficiale românești, cât și specialiștii, partidele și organizațiile neguvernamentale, alți factori de opinie și autoritate, să-și exprime clar punctul lor de vedere în legătură cu această problemă, care ne rănește profund demnitatea națională, și să impună decis dreptului forței, forța dreptului. Chiar dacă am fi singurii din lume cărora teritoriul patriei le-a fost sfâșiat, și tot n-am putea renunța, sub nici un motiv, la lupta pentru normalizarea grabnică a situației, inclusiv pentru dobândirea tuturor daunelor morale și materiale pe care ni le-au provocat cei care au deținut și dețin aceste teritorii.*

25. *Susținem Declarația din 28 noiembrie 1991 a Parlamentului României (care afirmă caracterul românesc al pământurilor deținute ilegal de către Ucraina) și cerem Guvernului să înceapă imediat tratative pentru clarificarea situației lor."*

Declarația de la Putna va constitui baza unui Apel către Parlamentul României, în 29 de puncte, care va fi citit, spre sfârșitul lunii iunie, în plenul Senatului, de către senatorul Petru P. Caraman. Delimitarea de cei care contribuiseră, între timp, la parafarea și semnarea tratatului va fi redactată, de data aceasta, în termeni categorici, tăioși, incriminanți.

Numeroase partide politice și organizații neguvernamentale au dat astfel de *Declarații*. Vom face o *Carte Albă a Tratatului cu Ucraina*, care va reflecta amploarea mișcării de protest. Această mișcare